

M 10889: 23.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädning?

11 Endast knäputor.

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

12. Låderkärvarna utlägges i 2 rader på logen med axen in på varandra varefter de tröskas med gläjel, halmen upptages med händerna och stukas mot loggolvet samt putas och bindes till jämna och fina kärvar.

13. a. Täcket även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

b Vassen skördas på vintern när härr och vattendrag äro tillfrusna, den bindes till kärvar samt förvaras på ett luftigt ställe.

13. a. I vissa fall täckes utanpå gamla tak.

b. Ja c. Takskägget medskäres efter ett snöre.

d. Ej numera.

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

14. a. Låderhalmen pålägges och fasthålls av ryggeträvar^{sk.}

b. Vigern låssas över det söndriga stället varefter långhalmen uppföres med studen, sedan bindes på nytt.

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

15. Vanligtvis 2 st (Täckaren på taket och hantlangaren på marken)

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindskejderna till fäste för takkäggar? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

16. Har sett det på ett ställe i Ingelstorp huset ifråga är nu ombyggt.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

17. På läkt.

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

18. Ja förr.

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

19. För bli beroende på arbetsomfång.

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

20. I Ingelstads och Herrestads härad åren 1897-1937

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

21. Ja. Har varit lantbrukare.

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

15. 104/129C

Acc. n:r M. 10889:25.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Ja.
2. För var det aktuellt med vidjor, på senare tid med snöre och järntråd.
3. Ej förekommit härnere.
4. a. 1% b. 50% c. 70% d. 95%.
5. Ja.
6. Isolrande band.
7. Halmen bryddes ut till en matta på omk. 4 fems tjocklek, ovan på detta lades ^{~ käppar} viggar mitt för ett ljukt så att det kunde bindas.

M. 10889:26.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

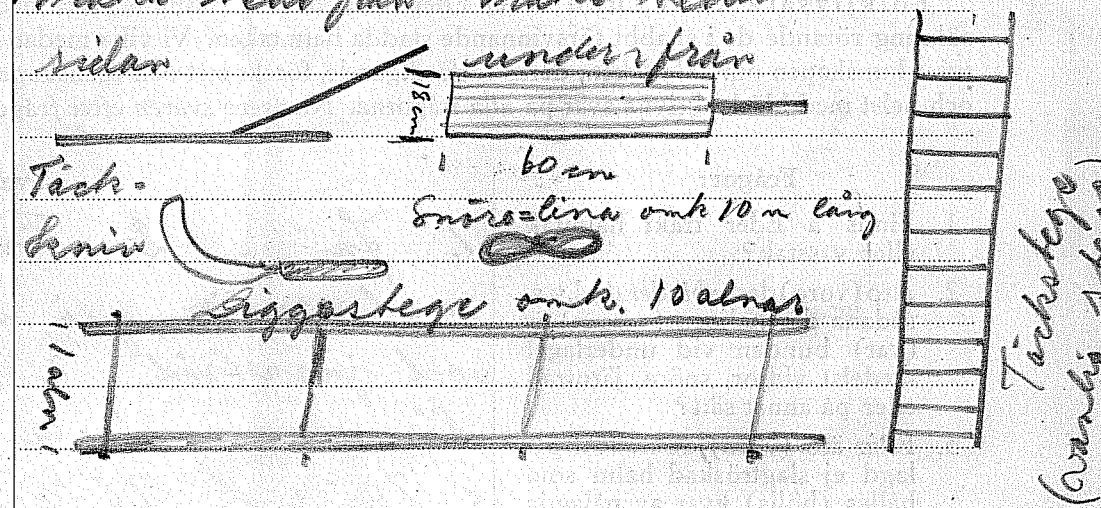
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

8. Traka till att klappas upp taket med och till att få tak-skägget snyggt, för så svängda knivar, en st line, en st täckstega, en st liggestega

Traka redd från Traka redd sidan

underifrån

Tack.
Kniv
Snickor-lina omk 10 m lång
Liggstega omk. 10 alnar

10. Traka till att klappas upp taket med och till att få tak-skägget jämnt. Knivarna till att skära taket vackert med. Linan till att få takskägget rak. Liggstegarna att ligga

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

Två länga ^{nygg} upp till att binda ~~täck~~stegen med.
på på taket Täckstegen att gå upp
på taket 11. Knäputor användes.

12. Långhalmen tväskas med slaga och
buntas i vackra nekar. Vassen skäres
och tväskas. Förvaras torrt och oäkorn-
ligt för angrä. 13. a. Ja. b. Ja. c. Pen-
skäres och skäppas med vatten.

d. Träke numera. 14 Läs halmen lägges
i tapper som hälls. Skar av rygget
vilka är kappfästas med en kedja två o två

b. Genom att föra in halmen i hiltet och
fäster med viggar vilka bindas som vid
nyttäckning. 15 7 vanliga fall två st.
Säckaren och ryggaren

16. Nej. 17 Taket lägges på läkt.

18 Ja förs i Fiden. 19 Har varit oerksam
sedan 1920 här och i närbeliggande socknar
20 Ja. Har eget lantbruk.

36.

107/128 b

Acc. nr M. 10889:28.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av

Landskap: *Skåne*Namn: *Per Nilsson*Härad: *Yngelstad krs*Adress: *Onslunda nr. 9*Socken: *Onslunda*Födelseår och födelseort: *1888 Bolberup*Uppteckningsår: *1947*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Ja ännu fins några halmtak på takten eller stakar, bindas på med korbäl eller vidjor eller galvenserodtråd av handtröskad halm eller grönhuggen torshad

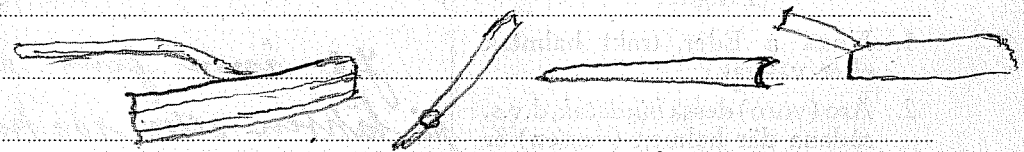
några få
50 procent
75 "

ja --

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M.10889:29.

jag använder kabel (härad lög)
föret lägger jag ut holmen på läkten
sedan lägger jag höpparna på sedan
föret dem 10 tum mellan varje band,
sedan står jag upp holmen med en vraga
sen sätter knäet på höppen där åt och knyter.
Nå 8 Lohstoge, tvärsstoge, kniv, nål, tråd,
vraga [h] har aldrig haft andra.

vraga nål stut (bödesh) kniv

vragan klappas jag med, nålen används
till tråden, stuten används att laga
Loh med, kniven står jag ner med

880 M.10889:30.

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

knäputor, hängor eller boflor,

12. Hur beredes
a. långhalmen?

hösas fört sedan restes ut och bindas
i härvar,

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

har aldrig andvänt vass.

13. a. Täcket även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

ja

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

ja

jag dra fört ett band sen skär jag

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggs halmtak (vasstak)
även på nya hus?

inte nu

14. a. Hur ryggas taket?

lägges lös halm på både sidor sedan
sedan hänges ryggtråd (vistråd)

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

täckaren o. en uppsare

M. 10889:31.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

ja

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

läkt eller stakar,

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

ja, om jag kan

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

Hannes Smedstors Engestad, Tunby, Fågeltorfa
Onslunda, St. Olof, Tryde Salskog, Anneltorp

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Lantbrukare

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

35. 107/1286

Acc. n:r M. 10889:32.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av

Landskap: Skåne

Namn: Nils Rasmussen

Härad: Kristianstads län

Adress: N:o 24 Onslunda

Socken: Onslunda

Födelseår och födelseort: 1868 Tryde

Uppteckningsår: 1925

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande? 50%
 - b. för 10 år sedan? 10%
 - c. för 20 år sedan? 25%
 - d. för 50 år sedan? 100%
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Ja halmtak
 För i tiden med vidjor senare med
 tjärat garn på senaste tid
 med fin stältråd
 Nej

Jag har lagt tak som legat i
 40 år på nordsidan

Ja

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M. 10889:33.

Isolerade band

Vid bindningen har jag en tränål som är en halv alm lång med ett hål i ena änden som träden sticres in i. Raka med refflor på ena sidan, samt ett par skarpa knivar Vej

Tränål raka och knivar

Nålen förer träden om läkten
Rakan klappas halmen samman
sen med knäet på kätten spänner
jag träden hårt åt, sen renskär jag det
med knivarna

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt? *Ja*

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus? *inte nu*

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

M.10889:34.
Knäputor

Rivas

När rågen är tröskad rivas
långhalm av den, någon hugger
rågen när den blommar.

Någon gång utan på det gamla
taket

Första bandet läggs lita längre ner
sen drager jag en snor och skär efter

Man lägger en 2 dm. tjockt lös halm
sen så kallade ryggsträ över
Jag sticker små halmvirkar in under
tak. Råpparna sen renskåres de

Jag själar också en som passar
upp mig med halm och Råppor.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

Ja. Vi tåkta på det sättet på
Smedstorps gård för flera
år sen
Läkt

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Ja för i tiden men inte nu

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

Ja

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

Först på Smedstorps gård sen på
Tunbyholms gård sen i Anslunda
Tranås överöd Spjuts torp

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket? Varit torpare
vid Smedstorps
gård

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

37.

107/128 C

Acc. n:r M. 10889:36.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Skåne*Härad: *Ingelstads*Socken: *Spjutsborg*Uppteckningsår: *1878*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Nils Bjelke*Adress: *Ullstörpsvägen 10 Tomelilla*Födelseår och födelseort: *1878 Tunby Smedsberg*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på *alla* frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller ~~vass~~stak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1 *Ja*2 *De äro bundna med snören*3 *Nej*a *2%*b *10%*c *20%*d *90% Ja*

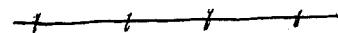
M. 10889:37.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

6 Isolerade band

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

7 Lade hjärtig om takhjäpp

som lades utanpå halmen och band fast i läksten

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

8 Nål, klappträ såhalled ~~traga~~ och kniv

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

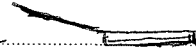
b. Inte som jag vet

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

Nålen var av brät och cirka 40 cm lång

Tragan var också av trä med ett handtag

enligt vidskönt utseende

kniven sig ut så höi

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Med nålen stack man hjärtsteggen halmen

hillske om läksten (och band om takhjäpp) (Tragan var till att klappa

läksten jämt med kniven till att skära läksten jämt

M. 10889:38.

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

11 Knäputor

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12. Tröskas med slaga för 50 år sedan
senare på långhalmsriva

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

6 Har aldrig torkat med vass

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

13 Det gamla taket revs ner och lades rygg på

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

6 Ja

c. Hur behandlas takskägget?

c. Skäres först och klappas sedan upp

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

d. Inte nymera

14. a. Hur ryggas taket?

14 För halm läggs på äran sedan ryggas på

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

6 Ny långhalm stiches in under den gamle
halmen den binter den och skäres slät

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

15 En baktäckare som binter på halmen
och en som gassar upp med hävar och
håppar

M.10889:39.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16 Ja på mitt eget småbruk var sådant för
50 år sedan numera härst bak

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

N: 7 Heideberga i Spjutsborgs socken
17 lades på läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18 Ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

19 Ja

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20 I Heideberga i Spjutsborgs socken under åren 1915-1941

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Har samtidigt ett småbruk

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

26.

106/128 c

Acc. n:r M. 10889: 40.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Skåne*Härad: *Ingelstads hrs*Socken: *Ellerstads*Uppteckningsår: *1947*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Ivar Andersson*Adress: *Björkliden Toarp 10*Födelseår och födelseort: *1872 Toarp*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

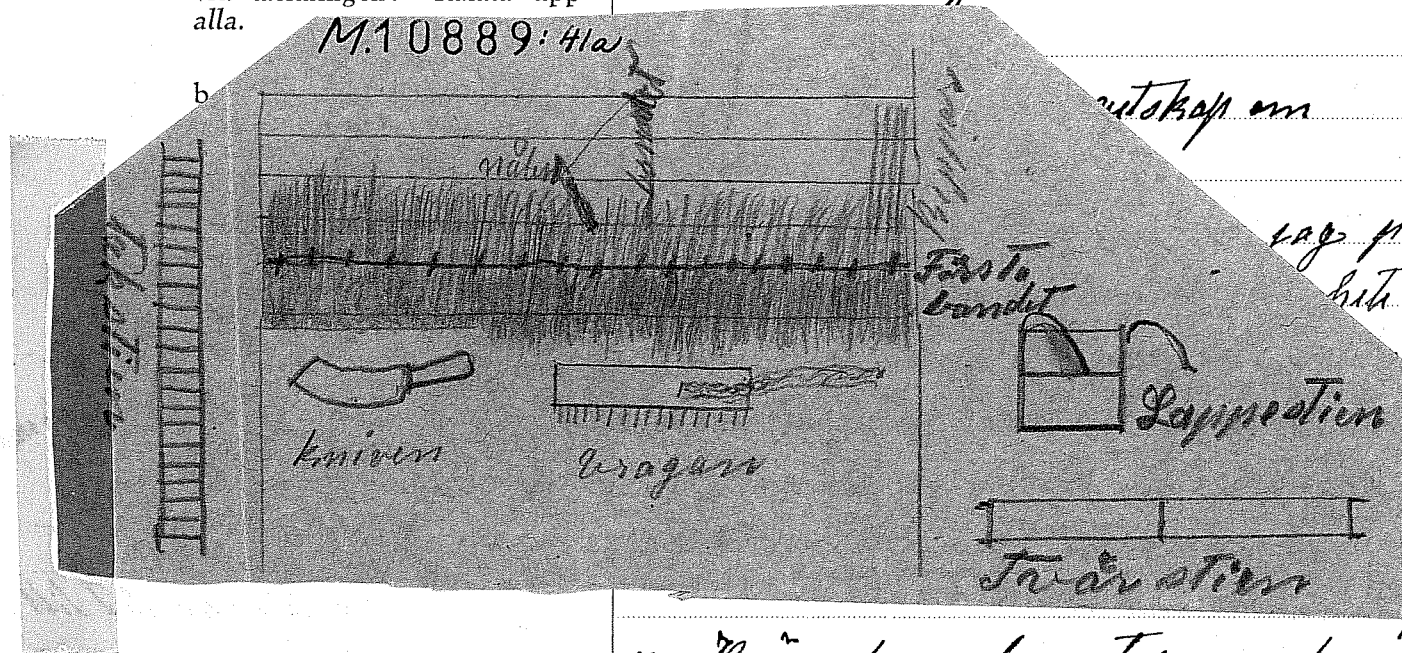
1. Halmtak finns på ett och annat ställe i närheten
2. På 1800-talet lades alltid med björkvigra, men sen fick vi elgat garn det var mycket bra att binda med
3. Alltid slagtröskad halm bunden i vackra kärvar när halmen var utjämmad lades kyppen på, sen lades det ner om kypset och upp om kypsen och öppnades hårt till.
4. ca 10 procent h. 20 procent
c 50 " d 80 "
5. Ja alltid kyppar

M.10889:41.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

6. Nu användas alltid Teckegarn abrig sön
7. Man jemnar ut kärvarna sen ligger man kypen på en bandet an, så sätter man knäet på kypen så kan man dra hårt åt
8. kniven vragan och målen och knäpuderna

M.10889:41a

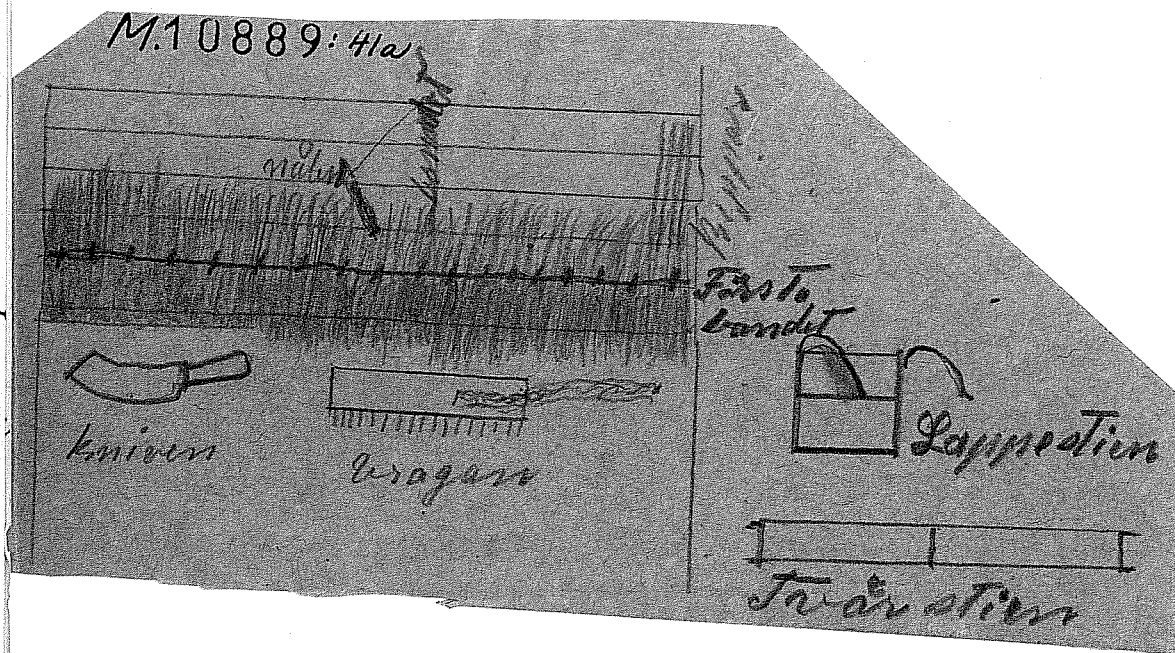
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

10. Knäpuderna knäptes om knäna, vragan var reflad på undersidan så man kunde knäba upp halmen så den blev ganska slät spiken i kanten såsa man bort alla lösa strå med, sen tog man kniven och slöt takt rock

M.10889:42.

ldrig vantar det dugde inte man fieta
ra quick i fingrarna Till att jamma halmen
november och december Tröska vi sågen då la
ingerna på logan i vanliga fall en 20 stycken
gangen jamma ut dem sen tog vi plätarna
slog dem över sen vendes de om så slog vi dem
andra sidan, sen tog vi upp dem och stötta dem
logan så de blev släta i stötlarna sen la vi kärorna
la det förekom någongång för att spara den nya halmen
i skall det skäras så det blir slät och fint
t skäres tvärt af så det blir rakt fint och slät
nte nu men får görde de det.

Då ligger man lös halmen på packar det väl i haps
s logen ryggsträden på de bära vara rätt tunga
la sticker man in i hålet halmen packas det bra
ides kypas över och slätas till med kniven
tekar en på taket en man mer som skall
assa upp med halmen kypas och rigga

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. ~~vasstak~~

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

M. 10889:42.

11 Aldrig vantar det dugde inte man fick
vara quick i fingrarna till att gumma halmen

12 I november och december Träskas vi såg den då la
vi ner den på logan i vanliga fall en 20 stycken
åt gången gumma ut den sen tog vi plåtarna
och slog den över sen vendes de om så slog vi den
på andra sidan, sen tog vi upp den och stötte den
i logan så de blev släta i stötlarna sen kom vi kärren.

13a Ja det förekom någon gång för att spara den nya halmen
b. då skall det skäras så det blir slät och fint
c. det skäres Träsk of så det blir raktt fint och slät
d. Inte nu men får görde de det.

14a Då ligger man lös halmen på praktar det väl i haps
sen ligger ryggsträden på de bära vara rätt tunga

b. då sticker man in ihälet halmen packas det bra
bindes klypp över och slätas till med kniven

15 Trekoren på Taket en man enare om skall
passa upp med halmen klyppas och viga

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16 Jag har sett det på ett gammalt hus hos
Joarv men det är mer rivit nu

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17 Det läggs alltid på läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18 Ja för var det halmtak över allt men inte nu

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

19 Nej minnet börjar svika

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20 I Hilstorp Joarv och Örsby.

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

21 Jag hade mitt landtbruk att sköta 10 tunnland
men jag måste titta till alla mina arboar

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

14. 104/128 d

Acc. n:r M. 10889: 44

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Christianslunds*

Härad: *Ingelslunds*

Socken: *Valleberga*

Uppteckningsår: *1947*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Nils Andersson*

Adress: *N: 140 Valleberga Hedvigsdal*

Födelseår och födelseort: *7 juni 1879 Valleberga*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1 *Ja Halmtak*
- 2 *äro bundna med snöre de tjäpkabel*
- 3 *Nej*
- 4 a. 8 delar d. 75%
b. 15 delar
- 6 50% 5 Takträppar användes

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M. 10889:45

6 Använder Fjäderband

7 Helmen jämnas till viss fjädrlek
en klipp över balmmer och Bindas
med Fjäderband

8 Apparatlappnisbräda, en st apparat
af trä att Binda med. Adeltång-
Knifvar en liggestege 2 st korta att göra
hörnerna färdiga 1 st Tranat med
bräl att sätta Fjäderbandet i

9 Hegen att ligga på under täckning
är 10 alna lång med 10 st järn ett
vid var ända ett i mitten

Korta stegen är en aln i fyrkant
med två spetsiga hörnar att stödja
ner i barmen för att sed ligga på
medan man binder Hörnan

10 Högarna att ligga på under täckningen
Kortare stegar till att ligga på i
hörnen

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

1710889:46.

11

Nij

12. Kan Tröskas på s. k. Pipa som drages
af en motor samt på Haga (Höjel)

13. Det gamla rives först af sedan lägges
halmen på väkten och sedan bindes det

13.

ja

Lägges halmen så långt ner som till
och lägges ned som det skäres efter
d.

ja

14. Halmen skäres upp och lägges på båda
sidor af taket när halmen är pålagd
lägges Byggeträd öfver på för
att hålla halmen

15. Takfabriken jänkte en yngre man

M.10889:47.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16

Nij

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17

Läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18

ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

19

ja

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20

Har varit taktäckare i 40 år

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

21

Vänlig arbetare

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

27. ~~106/201 c~~ 106/130 $\int h^2 = 2/$, Acc. n. r. M. 10889:48.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av

Landskap:

Skane

Namn:

John Person

Härad:

Gerrestads a^o Ingelstads.

Address:

Climbing de 22 Jours

Сок~~н~~п^ач.

Dr. Nobbelöv, Simris, Gladax

Födelseår och födelseort:

1880. Kearnby n° 6

Uppteckningsår: från 1898 till och med 1947: här jag hållit på, men nu kan jag ej mera för värk

Folkklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på *alla* frågorna. *Numvera svaren efter frågorna.* Frankokuvert för svaret bifogas.

Refogut este poto. Dajet a 1570!

Frågor:

Svar:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?

Obs

 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) tak-
käppar?

- 1) Halmtak finnes ännu, men vassstaken som förest
funnits här äro nu helt borta, jag tror de sitta 10 åren.
- 2) Ja härmere på denna trakten var de allmänt bundna
antingen med vidjor eller Täckkehabbell d.v.s. Häradet
Kampegarn med trädjura, järnträd gagnades
här nere då man töckte utånga gammalt tak som ej
reps av, samt till att binda ribbor på dåligt tak med
- 3) Det har förekommit att man lagt löshalm på såd
sti tak i nödfall om man ej haft tillräckligt med
s. k. långhalm, och då i flesta fall bundit den med
järnträd med träribbor utånga, att hålla den fast.
- a) Cirka 10 % Procenten jag uttalt här är beräknad
- b) Cirka 30 % för att slags halm å vassäckning
- c) Cirka 60 % vassäckningen börne en mycket liten %
- d) 100 % eller säkert åtminston 95% därover 20% vass
- e) ja

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

bindstake!
Bragan till att klappa med (slätta)
Trädnål att sy kabbelen runt kapp
och läkte, rundnål att spara upp
då man kappar kniparna att skära med
och stoppningen att stoppa halmsäckerna med

6) Har aldrig täckt med isolerat band, utan alltid gånge
Kabel & viger (eller via)
Först rev man ner det gamla Taket, togade läkten
rena från spindelväv och or, så band man fast ett
vid varje sida att hänga den i. k. Tvärstegen i so
man lög och arbetade på. Sen fick Handthuggaren lång
nytt halmsäckar till ett lag i Taket, alltså ett lag på varje
så bredde man ut halmen på ett läkte i Taket jämt
någorlunda, sedan lades köpparna därpå och bundes fast,
klappade man till det laget med bragan så att det f
lutning från ryggåsen mot Takstället, och så höll man p
Till man nådde egg till ryggåsen ibland kunde d
ända till 30 lag, ja en gång var jag med på 39 läkte och
det stiet hann jag ej med på legens, fast man börja k
mest vanligt var mellan 15 & 25 lag på vanliga bon

8) Knipar 3 att skära ner med, och en att skära Takst
2 att användas vid nerrifning av gammalt Tak, och
helst av Embuskträ, sy di var glatta, och tillf ej bli
av det fjärrade kabbelen runt en braga till ett
Taket med efter hand som man skär det, så det ble
slätt på ytan så man ej såg några hunder eller ha
så har man en rund järnnål som gagnar då man l
utanpå gammalt Tak, så slipper någon stå innant
ut mäter. Och så har man en stoppsked till att lapp
b) andra redskap har jag ej gagnat, men ja
en som hade en läktesbit han stack upp över
och under läktet överför och tryckte med knät
då han lög, men jag har alltid sett knät på

9)

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

sejv

n

a läkte

och rakt

och sedan

och rätt

å lag för lag

å vara

lag, men

4 på morgonen.

dzärdar.

egg med

i nålar

liga

klappa

jämt å

ter.

der ribb

i och sticka

a gamla tak

har sett

äppan

na den

klappan.

ked

eller studer

länga

30 å 60 cm lång

gjörva studen

som halmen vikas

över står snett upp

på en 2 å 3 cm. så här

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

skärknif så här

Takskäggsknif

över står snett upp

på en 2 å 3 cm. så här

11) Inga dantar, men knäputor, och helst trätoppor
så blev man ej om under fötterna.

12) a) Rågen tröskas med plöjel, halmen fages upp i
små visker och ristades ren för smitt samt stötes
så att rotandan blir jämn då den bindes i kårvar.

b) skördas på vintern då det är fruset hugges av
med lis och stötes jämn i roten och bindes.

13) Till cirka 25% utanpå gammalt annars rent nytt.

c) Ja. d) Dett lägges 1/3 tjockare än de andra lagen,
så skäres det, och sist klappas det så det blir
jämnt slätt och fast och tätt som en ost (då är det bra)

e) Halmtak läggs på nya när enitaka gång (ej vass)

14) man lägger lös halu jämt över hela ryggåren och
sedan ryggträd med jämna mellanrum och
lika höjd i väg alltså. b) man sticker hälet fullt

med haluvisker med studen så det blir fast
och sedan skär man det jämt med det gamla.

15) Jag har själv varit mästare, haft en lärning
som bundit efter som jag lagt ut halmen
och en uppassare som passat upp oss båda

M. 10889:51.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

Om ni sätter dessa frågor på
mycket större papper och
sänder detta med tillbaka
så skall jag skrifa det mera
ordentligt om jag har plats

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

nu ser vi ju der det behövs
lämna mer plats

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt – det underlättar arkivets arbete.

Jag har nu gjort det så tydligt och gätt som jag förstår
och önskar Eder nytta och glädje av det.

16) Jag har borrarat hål i vingsker på 2 ställe i Vällby i mina dagar, och rifit ner många sådana som ersatts med vingske med ribba i stället, jag tror nästan det var 1920 jag borrhade, även på gamla ~~Hammarlund~~ Hammarlunda Gislöv var det sådana 1924

17) Läkt i kufusak, men det har och varit raft.

18) La.

19) Ja mot Honorar, därför att jag behöfver det nu.
Och skall jag då sända Eder en stor skiss av
Raplundagården i Stockholm med läktning
å ryggning och allt tillbehör som jag fick
derifrån då den skulle Täckas, samt ett kort
der jag ligger och Täcker (från Citra Nöbbelöv)

90) Alla de Rommer som äro upptecknade sid. 1.

2.) Nej, nu kan jag ej heller göra något vidare för ichiavärken i knä och axlar.

Nå förstår jag är en fattig man.

När förstår jag är en fattig man.
 aren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
 t papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
 arkivets arbete.
 Et det så tydligt och gällt som jag förstår
 och önskar Eder mycka och glädje av det.

75, 116/118a

Acc. n:r M.10889:52.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av

Landskap:

Namn:

Härad:

Adress:

Socken:

Födelseår och födelseort:

Uppteckningsår:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1 Hallmtak

2 Hallmen bindas vid takten med vifor eller järntråd

3 Det skall vara slagtröskat halm

4a 25 procent

b 40 "

c 60 "

d 75 " 5 Takkäppar användas till nya tak

M. 10889:53.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

6 inte av något slag

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

8 a knivar nålar bråk tangar

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

8 b nej

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

M. 10889-54.

11 intet något av delarna.

12 Hallmen köskas med långhalms köska
eller med plejel sedan kammars all lösa
hallmen av så blir det vad vi kallar
långhallm.

13^a Läger man utan på det gamla får det
sys på med gallvaniserad skåld

c när man har skuret takskägget så tager
man skyffel och stöter det jernk
d nej' inte mer

14^a Taket ryggas på många olika sätt
b man säter i alla hål som behövs lagas

15 jag är nu så gott som ensam på platsen
vid omring

M. 10889:55

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäggar? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

16 Där boras allt i vindskedarna till någon sorts tak

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

17 Taket är ju läkttak så man använder samma läkke förjemet

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

18 Nej inte nu

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

19 Ja

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

20 Jag har varit vid omkring i flera trakter jag har varit täckare i över 40 år så jag känner väl till yrket

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

21 Nej

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

När man lägger ett nytt tak
så river man ner allt det gamla
så takten blir ju synliga, så börjar
man ju nura i takskägget och lägger ut
hallmen då två nedre banden bildar
tackskägget så lavas hallmuren mycket
jmnt så fortsätter man bara för banden
Tills man når upp till rygningen så
använder man käppar i varje band så
bändes käpparna med källingar eller galloani
serad bräd en 25 centimeter mellan varje
bräd så får man ha en linjetång att
dra med så blir det en väldig spänning
över käppen när man så har bunt all
takten så börjar man upp och går runt
så taget man en bärösa och räfsar
taket rent för att små hallen sedan

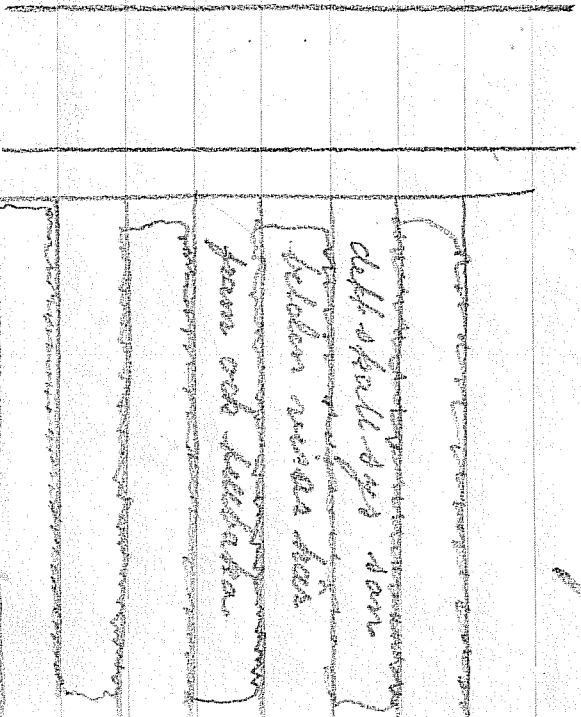
M. 10889:57.

består af smindige de faar man alligevel
i venter hvad det er en bums i hogen og
da fast vil man kille man kommer ned
i halskroget og der er det godt som der
man er udfyldt og vil det halskroget find
da er det godt

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds Universitet

Ett dykt kort de följande man i hysning
 Hysas följt också alla byggnadsinriktad
 för man en förmåga att arbeta med
 för mörka och kargare den gamla hollnmen
 skulle de följa. Före så följde den nya
 hollnmen. Arbetet på den gamla men
 skulle också följa med nomen 19
 gatorna vid följande så användes
 man så användes man målar att följde

så här ser en mål
 ut

71.

115/116 b

Acc. n:r M. 10889:59.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Luggede Mun

Socken:

Kvistofta

Uppteckningsår:

1947

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Oskar Brandt

Adress:

Vallåkra

Födelseår och födelseort:

1878 Kvistofta

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Halmtak

Både med vidjor och järntråd

Nej slagtröskad halm

10 procent

20 ~

40 ~

90 ~

Både käppar o tråd

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

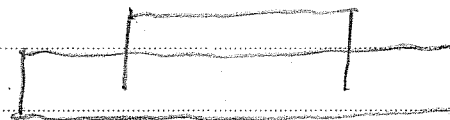
Nej

Man sticker ner vidjan runt om läkten gör en ygla på lilla ändan af vidjan sticker sen in gröfre ändan i yglan o drar åt o gör en knut så det håller.

Takås kniv o bräda o skära efter
Finga andra redskap har jag använt

Kniv

Nål eller skotta
som vi rullar tråden påbrätt att skära
efter

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädning?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

M. 10889:61.

Nej

Slagtröskas eller går genom
tröskan o göres upp så den blir rak.
Vass har jag aldrig täckt med

Ja mycket om för tiden för att
spara halmen der han man lägga
tunnare lager. Beskära taket är
nödvändigt annars kunde inte vattnet
rinna af däruttna de för snart
Man skär efter snöre till takskägget
Lägg halmtak på nya hus numera
Man lägger lös halm på båda sidor
o så ryggatråd på för att hålla halmen
Man sticker upp halm under det
gamla lagret o binder fast det med
vidjor eller tråd så vattnet kan rinna af
Vi kan vara 4 stycken 2 fackare
1 uppsare o en till att skicka ut skotten
när vi fäcker med ståltråd

M.10889:62.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Ja dett har jag sett en gång spar
ja böja täcka men stället har jag
glömt

På läkt

Inke numera på denna trakt

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Jag böja täcka år 1900 från o till
i Bärstuf Kvistofta Lärstuf Glumstuf
Raus Ottarys socknar
Tillfälligt arbete

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

M.10889:60a

21.

Här sänder jag ett foto
från Blåbergas Östorp
här är jag i partiet med
att binda sakskägget
och min medhjälpare
lagar läkt för der är
alltid en del söndra läkt
här ser ni också ett nytt
tak under stegen det
är med vidja o raft
och så har jag inte fler
upplysningar att ge

Lögaktningsfullt

Oskar Brandt

76.

116/119

Acc. nr M. 10889:63.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av

Landskap: *Skåne*Namn: *Nils Peter Andersson*Härad: *Luggude m. fl. Mun*Adress: *Hägeröd N:5 Hägeröd*Socken: *Hägeröd m. fl. socknar*Födelseår och födelseort: *1881 Rischalslösa*Uppteckningsår: *1947*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

Svar:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

1 *Ja halmtak*2 *Ja bindetak*3 *Nej*

4 *a äldre byggnader o. särskilt a arrende gårdar är det cirka - a. 10%
b. 25% c. 50% d. 90%*

5 *Ja delvis*

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

fortlöpande söm
det är svårt att beskriva (det får ses)

a. först har man en skege så lång att den når upp till "nocken" o. en "två skege" som medelst rep i båda ändar bindes fast i nacken

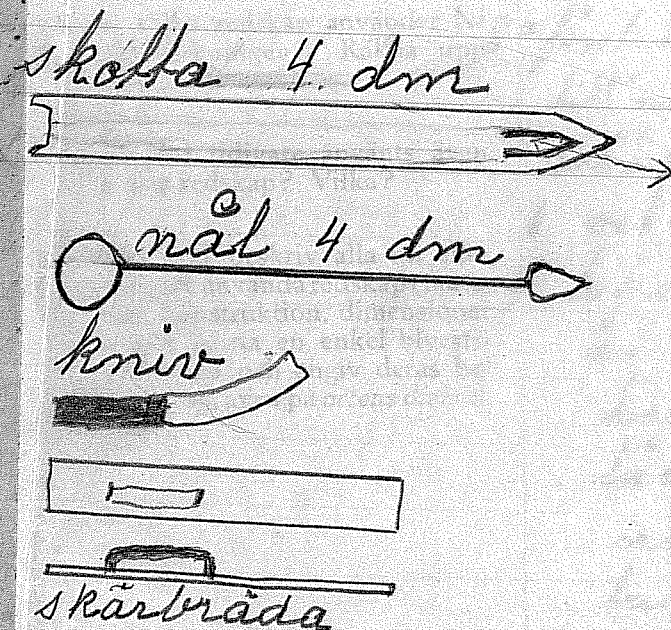
b. vet inte — a. skotta nål skär bräda

9 takkniv — Tråden som användes är galvaniserad järntråd, på skottan har man tråden o. den föres under läcktet in o. över läcktet ut, nålen användes när man lägger takskägget o. första bandet, ty det är trångt om platsen, så skottan får inte plats, kniven o. bräden användes när taket skäres ner (jämnas av)

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förteckning

fortlöpande söm
det är svårt att beskriva (det får ses)

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

man en skeg så lång att den når upp
i o. en "tvärskeg" som medelst rep
ändas bindes fast i nacken
te — a. skotta nål skärbräda
e — Tråden som användes
bevisad jämntad, på skottan
man tråden o. den föres under
let in o. över läckbet ut.
en användes när man lägger
kägget o. första bandet,
det är framt om platsen,
så skottan får inte plats.
kniven o. bräden användes när
takets skäres ner (jämnas av)

M.10889:65.

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

11. icke vantar men knäputor "knäskydd"
o. vanliga trätofflar

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

12. den kammas på en grep så att all små-
12a. halmen kammes från, sen stötes rotändan
i golfvet så att den blir så jämn som
möjligt

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

13a. numera täckes mest utanpå det
gamla taket

b. Ja

c. två skäres o. stötes så det blir jämt
nej

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

14a. på översta bandet lägges lös halms
som jämnas snett nedåt, därpå lägges
ryggsträ eller ståltråds nät

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

b. man börjar nederst, stoppas in halmen
under taket i översta kanten

15 två. taktäckaren är utanpå
takets o. kantlangaren bär upp halmen
o. är innan för och sticker ut skottet

M.10889:66.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

16 Ja, på ett gammalt torp som
fyllt här. Huset torp gods
den var mycket gammal o. smärken
17 det lägges numera alltid på läkt
men på svanstående gamla torp
ligger det på ravel
18 Ja.

19 Ja

20 år 1900 hade jag upp mitt första
tak på mitt hem i Rieckelstara
o de sista 12 åren har jag varit
läkt o har arbetat i 8 av Melmohus
länns häraden

21 jag har innehaft lantbruk några år

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

103.

123/123 a

Acc. n:r M. 10889:67

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Halmtak finnes i några gårdar i området.
Somliga har bundet halmen i takten
med vidjor andra med ståltråd

Lös halm med träkors som håller den
kvar användes som ryggning i kland

Är inte säker på när det gäller att
uppgiften i frågan, men för 50 år sen
var det rätt så allmänt med halmtak.
Även för när byggrederna
Takkäppar användes

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Under tecknad har inte använt sådant
Till bratäsk skall det vara bra ha en träska med
pläjes uppgjort som vi kallar det. på ortens dialekt.
Först skall den bindas i små duker och så byggs
jämma i ruten så skall dessa duker kastas eller bäras
upp på taket, förste banded vi lägger kalle vi
för takskägg, detta fästeband går mycket kalmt till.
Hjälmen fästas ut väls så läggs reften på frams
om lätst, så sticker man mer ut igern under
reflen så sticker man mer handen över reften
och lägger felt ut igern så att den kommer av lätst
och sin arm rauten som blir det ett konstigt knep
att binda som inte är så lätst. Sen blir det
band på band till man kommer till ryggen.
Och använder vi en takreke som är gjord av en
liten enkel brädd med ett litet skaft i
med den slår man varje band man lägger
så att det blir fint. Men när man ska
skära ner taget och skära takskägget, så gäller
det om man har en viss knytt hälet en
kaniv anedd för det som man

För egen del har jag inte praktiserat detta
arbete så mycket så jag kan bli så säker
i det men här har funnits man i
nåra mejder som har kunnat lägga upp
fina halvtak, men nu som de i mullen.

M. 10889:69.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

Det är rätt så enkelt att laga gamla tak. Man tar tag i de gamla taken och man får släcka in halmen så att den blir mörk. Man får det med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

Det är rätt så enkelt att laga gamla tak. Man tar tag i de gamla taken och man får släcka in halmen så att den blir mörk. Man får det med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

Det har jag inte omeant möjligen har andra gjort det.

Om nämnts färdig Träskas den med flätat av vinnarens artens språk så göres den upp så den blir fin.

När det gäller vassen har jag inte varit med om det.

ibland kan det hända men jag har inte praktiserat det något vidare.

Om jag nämnt färdig beskärns hela Taket

När man kommer till Takskägget spenar man in träd aldeles rakt och så är ifyller den så blir det fint.

Halmtak har också lagats på nya hus men det får man se och så mycket mer.

Taket kan ryggas med tjung och halms och snassa som brukar väl utföras det all glesare. Tjunga och, en liten viss tillverkade som kunde läsas för steden, ett tecken som lätts från kisten när den stod för färdig uppföring, en man brukade de små färdigarna och tjunga eller mörk väl 3 sedens små färdigarna lades för kisten varje gång och så med tjunga och, en från den som sått för ryggningen. När det lilla taget uppför till kisten så har botten där också såg med lita från åren, när det lilla taget kom uppför till de små färdigarna förklart lades så färdig från den stora seden och kisten från den andra och den den sista mätt för och den förklart det så att den förklart det så till hela ryggningen var färdig, därefter handlar kappas för, ett andra kända kända och ryggningen.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

Har inte varit med om ett sådant
tillvägagångssätt men sådant kan nog ha
färdigkommit på hemliga brekter.

I flästa fall lägges taket på
läkt

Går jag nämnt färdigt är det nog
sällsynt men i denna tid att sådana tak
läggs på boningshus, men för en 50
eller 60 år sen var det mycket ovanligt
för vanliga flättes kunde det ännu
något längre sen

Detta formulär har jag nog inte ifyllt
så att det blir godkänt av er, men om
vi vill meddela vidare hur jag skall
ifylla kan jag göra er den förmånen att
ifylla ett nytt, detta var ju bara några
enkeluppgifter. Jag har näst täkt
hemma och några i skog och
Jag är lantbrukare till yrket.
Där missionsnåren är ägnat mig även
att missionsverksamhet

95.

121/118 ab

Acc. n:r M.1 0889: 7/.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Det finns halmtak, har aldrig sett vasstak.
2. Kommer att runda både vidjor och järntråd att binda med.
3. Halmen var slagtröskad men hölls ej kvar av träkonstruktioner.
4. a, för närvarande sällsynta. men för 50 år sedan allmänna på landet, ha under årens lopp på många ställen försvunnit.
5. Ja.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6. Använda båda sorterna.

7. Balansen syttes fast på lästet med stålriem eller vidjan

8. a. Täckesäs, rep. skyffel, "vaga", kniv

9. Täckesäsen består av en lång, kraftig stång som hålles fast med kraftiga rep i takåsen. Vagan var ett raffert trästycke (tillst av bok) med handtag, hela redskapet var ca 1 meter långt och 25 cm brett. Skyffeln bestod av spetsigt järnstycke som händan virades på.

10. Man stod på täckesäsen under arbetet den rullades upp efter hand som taket blev färdigt. Med vagan jämnades balansen innan den forslaydes. Skyffeln med händan slacks ~~off~~ och man genomfick taket.

M. 10889:73.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

11. Endast lättöfkor.

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12. a. Kärvarna kammas med en särskild speciell kam, och roten skars jämn med en kniv.

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

b. int ingenting angående vassen.

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

13. a. Täckning skedd även på gamla tak.

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

b. Ja.

c. Hur behandlas takskägget?

c. Takskägget jämnas snyggt med kniv.

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

d. Inte numera.

14. a. Hur ryggas taket?

14. a. Hur använde ofkast för gjung, som packades med råsa till små famnar, vilka lades på takasen.

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

b. För söndriga stället lades helu, tillräggande sättet lika med vanlig täckning.

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

15. 2 eller 3. Taktäckaren stod utanpå taket och stöck skyddet till en annan innan för som i sin tur skickade den tillbaka. Den tredje personen var uppmaterialet.

10889:74.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
- Angiv om möjligt stället.

16. Nej.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17. Taket lades på läkt.

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18. Ja omkring år 1920.

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

19. Ja: Den mån jag kan.

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20. Under tiden 1917-1938. i Benckelungby.

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

21. Vark under svår angina tid ett litet
lantbruk.

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

81,

117/121ab

Acc. n:r M.10889:75.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

+ skbr = kasse

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1.) Halmtak, knappt av oss
- 2.) I äldre tider var halmen (vassen) bunden med vidjor av ungahjörkskott eller orbrå viderkott
- 3.) På löst pålagda voro de icke. Halmen som alltid var råghalm lades i laan, med käppar överlagda kunde man
- 4.) Ja i äldre tider voro de allmänna i skogsbyggen.
 - a) 5% i skogsbyggen
 - b) 10% " "
 - c) 30% " "
 - d) 90% " "
- 5.) Ja här täcker på trä eller på olika sätt, senare tider bindes med vidjor av ståltråd och käppar. de andra syr på utan käppar

M.10889:76.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6) Båda delar, när man binder med ridjor blir det isolerat

7) Med råghalm, lavar man ut en lara, som man sedan lägger en kipp över, så tar man en ridja trillar igång till det tar den upp över kypen slår en knut med 12" e tvärlas varje ridja

8) En skotta (nål) en kamm en vraga en kniv en set

9) Nej innte det jag vet

10

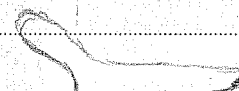

Vraga

Kamm

Skott (Nål)

Kniv

10) Vragan är till att stöta lavar gjärn med

Kammen är till att skära efter när man plockar Skottan har man träska på

Kniven skär man mest efter ovanstående kamm

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

11) Använder knäputor annars skada man knän

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12) På rågen är tröskad med slaga binder man i stora kärran, sedan gör man upp den som det heter det gör så till, att ^{man} kommer den stöter den i golvet så små halmen går ifrån, så att alla strån kommer ner i roten

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

Man ämnar tröska med maskin (långhalmströska) Vassen är färdig nästan strax. På här är is, gör det lätt att ta den, man kuggar den med lis binder den i rectora kärran färdig att ^{använda} sedan ställs den på ett fint ställe där den kan stå ^{många år}

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

13) a) ja man kan både utanpå det gamla, och ^{många år} b) ja c) Man lägger takskägget en deremmet. liksom är det skall vara, sedan tar man en spines en snor o skär ^{efter}

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

d) Knäppart nu, här finns inte halmen att få tag i

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

14) Taket ryggas med lös halmen, som man lägger över taket på båda sidan, sedan läggs två träd på kors, vare änden är där börjar ett hål, som sättes en pinne i. När två träd läggs pinne mit över i stället för träd b) Man tager kort halmen och får upp under det gamla taket binder en träd över

15) Bontligen två man. Fokaren som lägger taket, samt hantlar som mörar löskaren

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskejderna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16) Påg det har jag inte

17) Det lägges på läkt

18) Ja i enstaka fall förekommer det ännu

19) Ja jag har i huvudsak lämnat de
uppgifter jag vet

20) I Rissberga med omnejd, men upplysningar vill jag nämna att jag har inte yrkat det så mycket

21) Ja jag var lantbrukare, så det var blott på lediga stunder jag jobbat med takläkt. Nu är jag byggnadsarbetare

100.

122/1196

Acc. nr M. 10889: 79.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

+ 8/61

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1/ Halm tak
- 2/ Vidjor eller järntråd
- 3/ nej
- 4/ 100 procent
- 5/ nej

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

6/ Fortlöpande söm

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

7/ Halmen syp med nål

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

8/ Trapa. Nål. Annars

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

b. Nej

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

9/ —————

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

10/ Nålen till att sy
Trapa & kommer till stämning

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

11/ nej

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12/ Lång halmen. Präkkes och
kammas.

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

13/ Både och.

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

13/ ja

c. Hur behandlas takskägget?

c/ skäras

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

d/ nej

14. a. Hur ryggas taket?

14/ med arassa.

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

15/ två st. En till att se
En till att stäke ut trälen

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkåpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16/ De. Enkio. ej här

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17/ Lägges på läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18 ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20/ I flera kommuner,

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

21/ Lantbruk.

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

99.

122/118 c

Acc. n:r M. 10889:83.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Norra Åsbo Kro

Socken:

Tästarp

Uppteckningsår:

1947

29/12!

Bok!

Uppgifterna lämnade av

Namn:

J. Flemer Jonsson

Adress:

Torp 7 Munka-Ljungby

Födelseår och födelseort:

13. Maj 1878 Tästarp

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande? 10 pr.
 - b. för 10 år sedan? 20 "
 - c. för 20 år sedan? 40 "
 - d. för 50 år sedan? 100 "
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Ja! båda slaget
Ja! mestadels järntråd men även
med vidjor

Nej

Ja! då vidjor användas

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M. 10889:84.

Fortlöpande söm

Man lägger först på hatmen och jämnar ut den och sedan binder man fast det och så förfäres täkte efter täkte tills man nått toppen.
Skotta (sticka) kniv och vraga

Nej

~~Skottan~~ Skottan eller näsen var med man syr eller binder fast hatmen eller så. Den är ca 40 cent. m. lång ~~kniven~~ kniven var med man skär täket jämnt är omkr. 35 cent. m. med skaft ~~vraga~~ vraga, en ekbräda ungefär $\frac{1}{2}$ met. lång 15 cent. m. bred och refflad på längd på undersidan samt förredd med skaft är för att klappa täken efter skärningen. Skottan att sy, kniven att skära samt vraga att klappa med

M. 10889:85.

Endast vantar i undanlagfall

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

Man tröskar, repär och binder den i kavlar
samt tröskar den i rotändan

Helt om vinter när bladen faller av
och så bundlar man den och lägger in
den till dess den skall användas

Bäddaderna, dock mest utanpå

Ja

Man tröskar den i vinkel efter takets
lutning så att vattnet rinner lätt av

Blott i undantagsfall såsom på sommaren m. m.

Man lägger moss, djung eller dylikt loppe och binder
det fast

Man sticker upp halm i samma läge som den
gamla och fäster den så godt man kan
Två eller fyra. Två är täckaren på taket och en
upparare. Fyra. Två fäster en jämnar halm och
en binder, en innanför och sticker ut skottar
och den fjärde leverar material

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Jag har rivit ner tak där så varit
fallet men aldrig själf använt det
Det är nog omkän 100 år sedan men då
användes det vist rätt allmant

På läkt

Ja, jag har b. o. m. Tärkt en sida
med halm på en boningslänga i
Dalagården i somras Dalagården är
ett rätt stort brannhemman i
Tästarp med 5 rätt stora längor alla halm
täckta utom en sida på den ena loglängan

Ja

I 50 års tid i Tästarp samt alla däromkring
liggande socknar.

Ja jag är numera toffelmakare och för. omb.
ty halmtäckningen är inte mycket,

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

Dapliu! 122/118 c

Acc. n:r M. 10889:87.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Skåne

Härad: Norra Åsbo

Socken: Tärlarp med angärande sock.

Uppteckningsår: 1948 14/11!

Uppgifterna lämnade av

Namn: J. Helmer Jönsson

Adress: Tärlarp Muckhaljensby

Födelseår och födelseort: 13/5 1878 Tärlarp

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande? En
 - b. för 10 år sedan? Tio
 - c. för 20 år sedan? Trettio
 - d. för 50 år sedan? Fjuttio
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Ja. (båda slagen)
Ja. I min början som halmt. (någon gång vid skelshiftet) var det ungefär hälften av varje men nu är det järn eller koppars tråd
Nej

Endast i undantagsfall

10889-87a
Tastarp d 16/11 1947

Till folkskivarsarkivet Lund

Ja! jag har nu bevarat alla frågorna
samtidigt och så godt jag förtällt och
hoppas det bliver till belägenhet jag har i
min ägo en gammal bok från år 1845 för
rusthållet N: 86 vid Bjäre härads skvadron
Den innehåller gamla protokoll över alla
sammantraden rusthållarna hade t. v. m 1911
då rusthållet upphörde jag har den i min ägo
därför att jag är den ende överlevande som skrivit
i den. jag håller den kär men har N: något dubbel för
den här vi väl komma överens. Som ovan
y Helmer Gönner

LIFFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET DE FÖRENADES
DISTRIKTSAGENTUR

Stockholm den 29/10 1948

10889-88a

Till Förlämningsrådet

Jag får de om möjligt för
mitt diarium med ersät. men
kan jag uppläsa så gott jag kan
och har bittit mig i sammanhang
Jag har ju uppläst ett utdrag förut
och tror att de kommer att överens
stamma med undantag av frände
frågan där jag tror att detta skall
vara det sista

Stoga bemyndigat

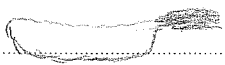
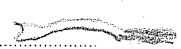
g. Helmer Jensen

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande sör?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M. 10889:88.

Fortlopande sör på varje takte
Man jämnar först ut halmen och
sedan syr man fast den och det går så till att
jag sticker in skottan (eller nälen) och en inmanför
sticker ut den igen ~~skottan~~
Tacknivar, skottor (nålar) och vrågar
Nej

 kniv ungefär 15 tum eller 37 centimeter
med skaft. Så finns en något längre
och delvis krokig kniv för skunken eller
takshägget Skottan eller nälen
med vilken man syr fast halm eller vass
är 22 t eller 55 cm. Vrågan ungefär 20 t
30 cm och 5 t 12 cm bred med skaftet
något böjt uppiåt och refflat på undersidan.
Så en särskild menck att laga med
Skottan att sy fast halmen. Knivarna att
skära taket jämnt och vrågan att klappa det med

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

M.10889:89.

Nej, endast vantar om det är mycket
kallt, men de är till mycket hinder

Den tröskas, seplas och bändes i kärvar
Den hugges och buntas helst på vintern
och packas så in i en lada.

Numera täckes mest utanpå

Ja.

Man skär det i vinkel så att vattnet kan droppa av

Nej. Endast i undantagsfall. En biten som
marstuga e. d. som skall verka gammal

Man lägger halm eller gjung i toppen och sedan
fästas man på olika sätt

Man sticker upp halm i samma läge som den
gamla och så fästas man den om det behövs

Två eller fyra. (Två) En jämna och sy och en
patta upp och sticka nälen. (Fyra) En jämna, en sy
en sticka skottan inifrån och leverera halm m m

M.10889:90.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Ja. Jag har aldrig gjort det, men jag
har rivit ner och satt upp nya vinds-
skivor på ett par ställen ett i Höga och ett i Rebbelby
på läkt

Ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

Ja. Så godt i min förmåga står

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

Från ungefär sekelskiftet till vidare
i Tärstorp och kringliggande socknar

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Ja! Jag är toffelmakare och Livförsäkr-
ingsombud för De Förenade och Framtidens

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

96.

121/119 c

Acc. nr M. 10889:91.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Krusa Sjöbo Krs

Socken:

Örjå

Uppteckningsår:

1947

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Hjalmar Andersson

Adress:

Boary Sjöbo Örjå

Födelseår och födelseort:

1898 Örjå

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Fränkokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

ändast halmtak.

de äro bundna med vidjor
en del tak. och en del med järntråd.Jag har ändast annänt slagtröskad
halm vid täckning av tak. Läs halm
duger icke.ganska allmänn. nutörskolen så gått
som inga takkäppar användes
dett är det bästa

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens *dialekt*.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

jag använder vidjor eller järntråd
när man har brett ut huden
så lägges en bälgs avvarvning på
midjan eller bräden och tillman
(en handräfra kniv och en brädda
samt ett steg och fixar is

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

ändast skor med gummisulor

12. Hur beredes
a. långhalmen?

den repas i en hälmregion

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

i en del fall täckes det utantill på det gamla taket men då kan man ändå binda med träcl. Beskära taket är en viktig sak, taksågget spåres ut inuti

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas taksågget?

Nej

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

man lägger lös halms säm håller med

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

man har en liten bränsle så tar

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

man sätter kinnig halms viker tågarna över spåren och injer in dem i taket

Täcker man med vidjor så är det två män och med träcl så behövs en man en här upp maktat den andre är på innersidan och sticker ut träden

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

ändast skor med gummisulor

12. Hur beredes
a. långhalmen?

den rensas i en hälmareja

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

i en del fall täckes det istället på det gamla taket men då kan man ändå binda med träcl. Behålla taket är en viktig sak, takskägget skäres av snitt inuti

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

Nej

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

man lägger lös halms säm håller med stänger
man har en liten träspade så tar

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

man små knipper halms viker träsparna över spadeln och injerar in dem i taket

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

Täcker man med vidjor så är vi två män och med träcl så behövs tre man en bär upp materialet den andre är på innersidan och sticker ut träden

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkåpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Nej.

Taket lägges på läktet men bindningen
jättes på raft när man binder med
vidjor eller bräd.

Ja i ganska stor utsträckning
på vår ort.

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

I Östjör socken, här är inget
annan som kan lägga ett takstak.
Färdig ryttar järna med snickeri
samt jordbruksarbete.

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.